

# MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 430-23. Piiskopi 2.

Talitus, tel. 468-24. TALLINN, Toom-Rüüdi 10.

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.



KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR  
JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janussov  
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits  
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus  
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp  
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 36

Tallinn, 5. septembril 1939

V aastakäik

## SISU:

	Lk.
<b>PÖLLUMAJANDUS</b>	
Elusloomade hinnad laatadel . . . . .	620
<b>TOOSTUS JA KAUBANDUS</b>	
Kalakaubandus 1939. a. I poolel . . . . .	622
Suhkruhinnad, -toodang ja -tarvitus maailmas . . . . .	624
<b>LAEVANDUS</b>	
Prahiturg . . . . .	626
<b>HINNAD</b>	
Elatusmaksumus maailmas 1939. a. II-sel veerandil . . . . .	628
<b>PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD</b>	
Võiturg . . . . .	629
Kaseiiniturg . . . . .	629
Peekoniturg . . . . .	629
Tapaloomade ja lihaturg . . . . .	629
Toornahkadeturg . . . . .	630
Kanamunaturg . . . . .	630
Pihmaturg . . . . .	630
Teraviljaturg . . . . .	631
Linaturg . . . . .	631
Aedviljaturg . . . . .	631
Kalaturg . . . . .	632

## CONTENTS:

	Page
<b>AGRICULTURE</b>	
Prices of Live Animals at Fairs . . . . .	620
<b>INDUSTRY AND TRADE</b>	
Fish Trade in First Quarter of 1939 . . . . .	622
World Sugar Production, Prices and Consumption . . . . .	624
<b>SHIPPING</b>	
Freight Market . . . . .	626
<b>PRICES</b>	
Cost of Living in Foreign Countries . . . . .	628
<b>AGRI CULTURAL MARKETS</b>	
Butter Market . . . . .	629
Cassine Market . . . . .	629
Bacon Market . . . . .	629
Cattle and Meat Market . . . . .	629
Rawhide Market . . . . .	630
Egg Market . . . . .	630
Milk Market . . . . .	630
Grain Market . . . . .	631
Flax Market . . . . .	631
Vegetable Market . . . . .	631
Fish Market . . . . .	632

## VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Saksa väliskaubandus juulis 1939 . . . . .	633
Või sissevedu Saksa . . . . .	633
Läti väliskaubandus 1939. a. . . . .	634
Leedu väliskaubandus 1939 . . . . .	634
Leedu sisekaubandus . . . . .	634
Kindlaksmääratud teraviljahinnad . . . . .	634

## FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

German Foreign Trade in July 1939 . . . . .	633
German Butter Import . . . . .	633
Latvian Foreign Trade in 1939 . . . . .	634
Lithuanian Foreign Trade in 1939 . . . . .	634
Lithuanian Home Trade . . . . .	634
Guaranteed Grain Prices . . . . .	634

# PÖLLUMAJANDUS

## ELUSLOOMADE HINNAD LAATADEL.

### PRICES OF LIVE ANIMALS AT FAIRS.

Elusloomade hinnad laatadel on näidanud viimasel aastail järjekindlat tõusu, mis on tingitud üldisest konjunktuuri paranemisest kui ka võrdlemisi rahuldavaist saagiaastaist, mistõttu ei ilmnenuk hooajaliselt suurt pakkumist isegi sügislaatadel. Nii ületasid viimased 3 a. veiste hinnad aasta teisel poolel isegi esimese poolaasta hindu.

Üldine hindade paranemine jätkus ka k. a. esimesil kuul ning hindade nõrgenemine algas mais, mil selgusid talvekahjustused ristikeheinapõldudel, hiljem seltsisid külm ning sademetevaene kevad ning põuane suvi, mistõttu loomasõotade saak kujuneb alla keskmist. Arvestades seda on põllupidajad asunud karja vähendama ja suurenenud pakkumise tagajärjel on hinnad langenud.

Ligutades juuli laatu loomade arvu poolest leiame, et laatu, kus loomadega kaubitsemine oli elav, oli 43%, kuna laatu, kus oli toodud loomi keskmiselt müügile, oli 29%; 28% peetud laatadest oli loomadega kaubitsemise poolest vaikne.

Augustis võis panna tähele loomade pakkumise suhtes teatud tagasihoidlikkust.

Hobuste hind oli aasta esimesel veebruaril kõrgem kui m. a. ja saavutas kõrgeisu märtsis, mil head hobused maksusid riigikeskmiselt 499 kr. ja keskmised tööhobused 317 kr.

Apr. näitas paremate hobuste hind väikest tõusu ja langes mais 506 kr-lt 456 kr-le. Juunis maksti paremaid hobuseid 367 kr. ja keskmisest tööhobuseid 211 kr., milline hind on mai hinnast üle 20% madalam ja väiksem ka m. a. samaaegsest hinnast.

Aasta esimesel poolel olid hobuste hinnad 6 kuu keskmiselt siiski kõrgemad kui varem aastail. Nii maksusid paremad hobused 459 kr. m. a. 411 kr. vastu, s. o. 12% ja keskmised tööhobused 282 kr. m. a. 274 kr. vastu, s. o. 3% enam.

Juulis näitas hobuste hind tõusu ning paremaid hobuseid maksti 394 kr. ja keskmiselt 221 kr.

Esinenud hinnaparanemine juulis on aju-

tine ning analoogiline m. a. hinnakujunemisele.

Saabunud laadahindade teatel on augustis hobuste hind langenud ja eriti keskmise väärtusega hobuseil. Hinnalangus aug. on siin kuni 20% ja hind madalam m. a. samaaegsest tasemest kuni 28%. Paremate hobuste hind on langenud vähem.

Lüpsilehmade hinnad, millised kevad-talvel tõusid, on maist alates järjekindlalt langenud. Kõrgeim oli hind apr., mil häist lüpsilehmadest maksti 122 kr., mais langes hind 117 kr-le, juunis 112 kr-le ja juulis 95 kr-le. Juulis langes hind seega 15% ja on m. a. samaaegsest hinnast 18% madalam.

Keskmise headusega lüpsilehmad maksusid mais 89 kr., juunis 82 kr ja juulis 68 kr. Juuli hind, mis on eelmisest kuust madalam 23%, on lähedane 1936. a. samaaegse hinnatasemele. M. a. juulis maksusid keskmise headusega lüpsilehmad 88 kr. ja sept. tõusid hinnad lüpsilehmadel veelgi ning saavutasid aasta kõrgeima taseme.

K. a. esimese poole hind, mis oli paremail lüpsilehmadel 115 kr. ja keskmisil 88 kr., on siiski kõrgem m. a-st, mis oli vastavalt 111 kr. ja 82 kr. Arvestades suurenenud pakkumist laatadel ja esinenud hinnalangust, võivad aasta teise poole hinnad kujuneda madalamaks m. a. tasemest.

Härjad ja pullid maksusid mais 105 kr., juunis 101 kr. ja juulis 92 kr. Seega langes hind juulis alla m. a. taset, kuna kõigil teisel kuul on k. a. hinnad kõrgemad. Juulis langes pullide hind 9%, seega vähem kui lehmadel.

Lihalehmade hind, mis oli kõrgeim märtsis ja aprillis — 86 kr., langes mais 80 kr-le ning juunis 71 kr-le. Juulis maksusid lihalehmad 67 kr., milline hind oli lihalehmadel kui ka härgadel-pullidel juulis 21% madalam m. a. samaaegsest hinnast ja ühtlasi 1936. a. hinna tasemel.

Mullikate hinnad olid aasta esimesel poolel veidi madalamad kui m. a. ja maksusid 6 kuu keskmiselt 58 kr. Kõrgeim oli

hind apr. — 61 kr. Juunis maksusid mullikad 52 kr. ja juulis 44 kr., m. a. hinnad olid vastavalt 61 kr. ja 55 kr.

Vasikate hind, mis oli mais 9,0 kr., tõusis juunis 9,8 kr-le ja langes juulis 9,2 kr-le. Seega langes hind juulis 6,1% ja on m. a. samaaegsest hinnast 1,9 kr. madalam.

Lambad maksusid aasta esimesel pooltel veidi kõrgemat hinda kui m. a. ja 6 kuu keskmine hind oli 12,8 kr. m. a. 12,5 kr. vastu.

Lammaste hind, mis oli juunis 12,4 kr., langes juulis 11,6 kr-le, s. o. 6,5% ja on m. a. hinnast 1,2 kr. madalam. Lammaste hind langeb sügisel hooajaliselt suureneva pakkumise tõttu tavaliselt aug., kuna k. a. esines hinnalangus juba varem.

Põrsaste hinnad olid suvekuul erakordselt kõrged ja ületasid kevadisi kui ka m. a. hindu.

Nii maksusid kuni 6 näd. vanused põrsad mais 12,5 kr., juunis 13,9 kr. ja juulis 13,7 kr., kuna m. a. hind oli vastavalt 11,3 kr., 10,3 kr. ja 15,2 kr.

Põrsad 6—10 näd. vanused maksusid mais 16,1 kr., juunis 17,6 kr. ja juulis 17,8 kr.

Juuli hind on kuni 6 näd. vanuseil põrsail 3,5 kr. ja 6—10 näd. vanuseil 2,8 kr. kõrgem m. a-st.

Aug. võis panna tähele langust põrsaste hindades.

Hindade kujunemist ja nõudmise ning pakkumise vahetust aitab selgitada juulis ja aug. peetud laatade vaatlus, mille andmeid võrdleme m. a. samaaegsete andmetega.

Rakvere 27. juulil peetud laat domineerib hobuste rohkuse tõttu, kuna veiste tähtsus on väiksem. Nii oli toodud müügile 153 hobust, veiseid 15 ja põrsaid 329. Laat oli vaikne ja hinnad laada kestel püsivad. M. a. oli samal laadal 107 hobust, 10 veist ja 678 põrsast. Seega on toodud müügile tunduvalt rohkem hobuseid, kuna põrsaid on poole vähem. Hinnad on hääl hobuseil 400 kr. ja keskmisil 300 kr. m. a. 500 kr. ja 350 kr. vastu. Põrsaste hinnad on aga tunduvalt kallimad. Kuni 6 näd. vanuseist põrsaist maksti 15 kr. m. a. 9 kr. vastu ja 6—10 näd. vanuseist 20 kr. m. a. 12 kr. vastu. Veiste pakkumine oli väiksem kui nõudmine ja hind oli m. a. tasemel.

Pärnu laadale 5. juulil toodi 200 hobust ja 100 lüpsilehma, kuna lihaloomi oli vähem, Põrsaid oli 700 ja lambaid 20. Laat loomade arvu poolest oli elav, pakkumine suurem kui nõudmine ja loomade hindades oli laada lõpupoole märgata langust. Laadal oli rohkesti ülesostjaid, kuna põllupidajaid ostjaina esines vähe. M. a. toodi samale laadale 40 hobust ja 50 lüpsilehma, seega oli nüüd hobuseid 5 korda ja lehma poole rohkem müügil. Põrsaid oli aga m. a. rohkem ja nimelt 1700. Häist tööhobuseist maksti 300 kr. m. a. 500 kr. vastu ja keskmisist hobuseist 200 kr. m. a. 350 kr. vastu. Häist lüpsilehmadest maksti 100 kr. m. a. 130 kr. ja keskmise headusega lüpsilehmadest 60 kr. m. a. 100 kr. vastu. Kuni 6 näd. vanuseist põrsaist maksti 16 kr. m. a. 9 kr. vastu ja 6—10 näd. vanuseist 20 kr. m. a. 15 kr. vastu.

Tarvastu laat 10. juulil oli loomade arvu poolst vaiksem kui m. a. Eriti vähe oli hobuseid; keskmisist tööhobuseist maksti 200 kr., milline hind on võrdne m. a. tasemega. Lüpsilehmi toodi müügile 65 ja lihaloomi 35, kuna aasta tagasi oli müügil 130 lüpsilehma ja 85 lihalooma. Häist lüpsilehmadest maksti 100 kr. ja keskmisist 70 kr. m. a. 140 kr. ja 100 kr. vastu. Härjad-pullid maksusid 125 kr. m. a. 130 kr. ja lihalehmad 70 kr. m. a. 80 kr. vastu. Põrsad kuni 6 näd. vanused maksusid 17 kr., milline hind on m. a-st 5 kr. kõrgem.

Holstre laat 7. augustil oli samuti vaikne ja hinnad on lähedased kuu aega varem peetud Tarvastu laadale. Head lüpsilehmad maksusid 100 kr., keskmised 60 kr., härjad ja pullid 120 kr. ja lihalehmad 60 kr.

Tartu jaanilaat 4. juulil kujunes kariloomade ja sigade poolest õige elavaks, kuna hobustelaat jäi alla keskmist. Hobuseid oli toodud müügile 45 ja paremad hobused maksusid 450 kr., keskmised 300 kr. M. a. oli müügil 60 hobust ning maksusid 50 kr. enam.

Lüpsilehmi oli laadal 150, härgi-pulle 60, lihalehmi ja mullikaid 130; m. a. oli lüpsilehmi 50 ja lihaloomi vaid 20. Veiste hinnad olid laadal m. a. madalamad. Põrsaid oli müügil 3500 m. a. 2000 vastu. Kuni 6 näd. vanuseist põrsaist maksti 12 kr. m. a. 8 kr. vastu ja 6—10 näd. vanuseist 20 kr. m. a. 15 kr. vastu.

Antslas peetakse laata juulis ja aug. 4. kuupäeval. Hobuseid oli müügil juulis 25 ja augustis 20, kusjuures keskmisist tööhobuseist maksti mõlemal laadal 150 kr. Veiseid oli müügil juulis 125 ning aug. 180. M. a. aug. oli samal laadal 80 veist.

Häist lüpsilehmadest maksti juulis 100 kr., aug. 90 kr., keskmisist lüpsilehmadest maksti mõlemal laadal 70 kr. Härgadest-pullidest maksti aug. 85 kr. ja lihalehmadest 65 kr., milline hind on 5 kr. madalam kui juulis. Mullikad maksusid mõlemal laadal 40 kr. Lambad maksusid aug. 10 kr. eelmise kuu 13 kr. vastu ja vasikate hind langes 10 kr. 8 kr-le. Pörsaid oli toodud Antsla laatadele rohkesti ja aug. näitas hind väikest nõrgenemist.

Valga laadal maksusid 23. aug. lihalehmad 60 kr., milline hind on 10 kr. madalam kui Valgas 3. juulil peetud laadal. Langenud on ka piimalehmade hinnad. Pörsaste hind oli aug. 2 kr. madalam kui eelmisel laadal. Lambaid oli müügil rohkesti ja maksusid keskmiselt 13 kr.

K. a. on kujunenud seakasvatusele soodsalt, kuna turustamistingimused on olnud avarad ja hinnad head.

Aasta esimesel 7 kuul eksporditi 62 966 ellusiga m. a. 41 664 sea vastu, s. o. 51% rohkem. Peekoniekspord on tõusnud m. a. 1183 tn-lt 1797 tn-le, s. o. 52%.

Loomaliha on võidud ekspordida 426 tn m. a. 445 tn. vastu, s. o. 4,3% vähem. Värs-

ke lambaliha ekspord on tõusnud 157 tn-lt 196 tn-le, s. o. 25%. Et pidurdada suurenevast pakkumisest tingitud veiste hindade langust, on Vabariigi Valitsus asunud loomalihaturu korraldamisele.

Nii hakkab sõjavägi tarvitama välismaise soolakala asemel veiseliha. Pealeselle asub Sõjavägede Varustusvalitsus suurema arvu veiselihakonservide valmistamisele, olles 7 korda suurem m. a. normist. Seega suureneb siseturumaht loomalihatarvituse alal.

Teisalt on tehtud korraldusi, et ostujõu sööda turuleilmumine toimuks varem kui tavaliselt.

Veiste arv on viimaseil aastail näidanud tõusu. M. a. hea saagiaasta tõttu turustati üldiselt vähem loomi kui tavaliselt ja loomade praakimist toimetati nõrgemalt ning peeti edasi ka väiksema väärtusega loomi. Vabariigi Valitsuse korraldused on loonud teatud kindluse ja aug. langes veiste hind vaid vähe, samuti ei ole laatadel seda elavust, mis valitses juulis.

Kokkuvõttes võib tähendada, et aasta esimesel poolel olid elusloomade hinnad laatadel kõrgemad kui m. a. Maist alates esineb hobuste ja veiste hindades langustendents. Hobuste hinnaparanemine juulis oli ajutine ja analoogiline m. a. hinnakujunemisele. Juulis olid elusloomade hinnad laatadel madalamad kui m. a. kõigil loomaliikidel peale pörsaste, kellede hind suvekuul näitas tõusu.

## TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

### KALAKAUBANDUS 1939. A. I POOLEL. FISH TRADE IN FIRST QUARTER OF 1939.

K. a. esimesel poolel valitsenud soodsate kalastusolude tõttu arenes kalakaubandus võrdlemisi rahuldavalt.

Massilise merekala — räime, kilu ja tursa — rohkus pidurdas välismaise soolaheeringa sissevedu, kuna väljavedu seevastu tunduvalt suurenes meie vääriskalasaakide paranemise tõttu. Ainult kohasaak kujunes juunis võrdlemisi nõrgaks m. a.-st, mistõttu koha väljavedu püsib m. a. tasemel, kuigi aasta esimesel 3 kuul oli see suures ülekaalus.

#### Kalakaubanduskäive:

	1939		1938	
	jaanuar—juuni kg	Kr.	jaanuar—juuni kg	Kr.
Sissevedu . . .	1 080 718	253 537	2 251 757	492 297
Väljavedu . . .	1 107 824	810 621	972 615	575 288
K o k k u . . .	2 878 042	1 064 158	3 224 372	1 067 585
Väljavedu				
+ suurem,				
— vähem . . .	—438 894	+557 064	—1 279 142	+142 991

Toodud arvudest nähtub, et kalakauba sissevedu on vähenenud koguselt kui ka väärtuselt, kuna väljavedu suurenes 225 tuh. kg 235 tuh. kr. väärtuses. Võrreldes väljavedu sisseveoga, püsib see koguselt endiselt ülekaalus: k. a. 483 tuh. kg m. a. 1279 tuh. kg vastu, kuna väljaveoväärtus ületab sisseveo 557 tuh. kr-ga m. a. 143 tuh. kr. vastu.

#### Kalakauba sissevedu:

	1939		1938	
	jaanuar—juuni	Kr.	kg	Kr.
Heeringas, sool.	1 285 108	219 906	1 928 486	388 184
Silk, soolatud .	348 040	21 031	209 360	16 210
Kilu ja räim, värske . . .	44 631	6 825	111 973	25 365
Muu kalakaup	2 939	5 775	1 938	2 538
<b>Kokku</b>	<b>1 680 718</b>	<b>253 537</b>	<b>2 251 757</b>	<b>432 297</b>

Toodud andmeil on kala ja kalakaupa veetud sisse 1 680 718 kg 253 537 kr. väärtuses, kuna m. a. oli see 2 251 757 kg 432 297 kr. väärtuses, seega väiksem m. a. kogusest ca 27% ja väärtusest — 40%.

Suurima osa sisseveos moodustab soolatud heeringas — 1 285 108 kg 219 906 kr. väärtuses, m. a. — 1 928 486 kg 388 184 kr. väärtuses: sellest Briti päritoluga 1 006 504 kg, Norrast 272 tuh. kg, ülejäänud väiksemad kogused Rootsi ja Taanist.

Soolatud silkude sissevedu on suurenenud ca 140 tuh. kg. Silgud tulevad peamiselt Soomest.

Kodumaa rannikvetes rahuldavalt arenenud kilu- ja räimesaagi tõttu vähenes värske kala sissevedu.

Muu kalakauba rühmas moodustavad suurema osa kalakonservid sardiinid — Prantsuse päritoluga.

Toodud tabelist selgub, et kala- ja kalakaupa on veetud välja 1 197 324 kg 810 621 kr. väärtuses m. a. 972 615 kg 575 288 kr. vastu, seega on sissevedu suurenenud koguselt ca 23% ja väärtuselt 40%.

Väljaveos püsib esikohal koha 350 007 kg 284 543 kr. väärtuses (1938. a. 350 626 kg

216 221 kr.), seega võrdub väljavedu koguselt m. a-ga, olles väärtuselt tunduvalt suurenenud. Järgmisena koguselt esineb haug — 336 387 kg 155 020 kr. väärtuses (246 267 kg 112 062 kr.), kolmandal kohal latikas — 294 052 kg 106 763 kr. väärtuses (213 369 kg 61 533 kr.) ja angerjas — 118 761 kg 201 946 kr. väärtuses (81 521 kg 141 151 kr.). Viimase kolme kalaliigi väljavedu on suurenenud koguselt kui ka väärtuselt.

#### Kalakauba väljavedu:

	1939		1938	
	jaanuar—juuni	Kr.	kg	kg
Lõhi ja iherus, värske	4 683	11 688	5 095	10 406
Angerjas, elus ja värske	118 761	201 946	81 531	141 151
Koha, elus ja värske	350 007	284 543	350 628	216 221
Haug, elus ja värske	336 387	155 020	246 267	112 062
Latikas, värske . . .	294 052	106 763	213 369	61 533
Ahven, värske . . .	61 462	18 278	54 512	18 372
Muu kala, värske . . .	4 073	1 643	6 942	2 044
Töötletud saadused . .	27 805	27 407	18 802	11 854
Eluskalamari . . . .	94	3 333	471	1 645
<b>Kokku</b>	<b>1 197 324</b>	<b>810 621</b>	<b>972 615</b>	<b>575 288</b>

Eriti suurenenud on angerja väljaveo väärtus, sest seda on turustatud Saksa kindlate hindadega.

Lõhe ja iheruse väljaveokogus on veidi vähenenud, kuid väljaveoväärtuselt pisut tõusnud.

Töötletud kalasaaduste väljaveos esineb peamiselt suitsu-kilu õlis õhukindlates toosides nn. „õlisprott“ 25 859 kg 25 780 kr. väärtuses (7381 kg, 7511 kr.), kuna soolatud võrtsidega toosikilu veeti välja ainult 1555 kg 1142 kr. väärtuses (2969 kg, 2060 kr.).

Soolatud võrtsidega toosikilu väljavedu näitab pidevat vähenemist. Ülejäänud väikese koguse — 371 kg 415 kr. väärtuses — moodustavad mitmesugused erinimetustega kalakonservid.

Töötletud kalakauba rühmas puuduvad täiesti kuivatatud kala (järvetindi) kogused, kuna eelmisel aastail eksporditi neid Läti ja Soome.

## SUHKRUHINNAD, -TOODANG JA -TARVITUS MAAILMAS. WORLD SUGAR PRODUCTION, PRICES AND CONSUMPTION.

V. Peil, Ing. rer. merc.

Suhkruhindade liikumine tõususuunas maailmaturul, mis algas esialgu aeglaselt 1937. a. kohe pärast Londoni suhkrukonverentsi, kus otsustati hakata kindlamini normima suhkrutootmist üksikuis riiges, muutus järsulisemaks k. a. algul. Viimase pöördelise tõusu põhjuseks võiks märkida järgmist nelja põhitegurit: 1) m. a. kehv suhkrupeedisaak, 2) suhkrutagavarade soetamine mitmes riigis, 3) suhkrutollide ja suhkrumaksude tõstmine Inglises ja 4) Tšehhoslovakkia väljalangemine suhkrueksportmaade hulgast. Suhkrupeedisaak 1938/39. hooajal oli üldiselt kehv, samuti jättis soovida ka suhkrusisaldus peedis, mistõttu suhkruvabrikud tootsid suhkrut vähem kui oli kalkuleeritud. Nõrga suhkrupeedisaagi selgumisel näitasid termiinlepingute hinnad kohe kõvenemistendentsi võrreldes peelmiste tehingutega. Euroopas toodeti 1938/39. a. hooajal kokku ligi 1 milj. tn suhkrut vähem kui 1937/38. a. hooajal. Läti, kes juba rida aastaid suutis rahuldada omatarvitust sisemaise suhkruga, hakkas kehva peedisaagi tõttu k. a. vedama suhkrut sisse. Teiseks põhjuseks suhkruhindade tõusus oli intensiivne suhkrutagavarade soetamine erakorralisiks aegadeks mitmes suurriigis. Suurte suhkrupartiide paigutamine tagavaraaitadesse ei jäänud mõjustamata kõrgemate hindade kujunemist. Paratamatult käis siin kaasas rahvusvaheline spekulatsioon. Kaudselt suhkrunõudmise elavnemist ja tagavarade soetamist näitavad toodud arvud Inglise suhkrukaubanduse kohta k. a. veebruaris.

	1939	1938
Tollist siseturule		
lastud suhkur . . . . .	205 138 tn	184 194 tn
Ekspord . . . . .	24 887 „	32 295 „

K. a. veebruaris ostis Inglise üksi suhkrut 26 980 tn rohkem kui m. a. veebr. Rööbiti vähenes ekspord 7408 tn. Mainitud kogused on küllalt suured ühe kuu kohta, et tekitada hindade liikumist suhkruturul, sama tendents

jätkus märtsis ja apr. Teise näitena võiks tuua Jaava ja Kuuba suhkrueksporti tõusu Euroopasse. Suhkrueksport Jaavalt Euroopasse oli k. a. märtsis 104 639 tn m. a. märtsi 85 619 tn vastu, vahe seega 19 020 tn; Kuuba suhkrueksport Euroopasse oli k. a. 1. jaan. kuni 15. apr. 246 070 tn., 1938. a. samal ajavahemikul aga 149 746 tn. Ekspord Euroopasse suurenes seega 96 325 tn. Kuna suhkrut tarvitatakse Euroopas kõige enam suvekuul, tähendab see sisseveo tõus oste tagavaraks. Igatahes vabaturule see suhkur ei pääsenud. Kolmandaks suhkru kallinemise põhjuseks võiks märkida suhkrutolli ja suhkrumaksude tõstmist Inglises 11 š 8 pensilt 14 š-le tsn-lt. Kuna Inglise etendab tähtsat osa suhkrutransiit-rafineerimismaana, avaldas see maksude tõstmine mõju ka väljaspool Inglise. Neljandaks mõjuvaks teguriks peaks nimetama Tšehhoslovakkia väljalangemist suhkrueksportmaade hulgast, mis tekitas suurt mõõna üldises suhkruekspordis. End. Tšehhoslovakkia territooriumilt eksporditi, näit., 10. X 38 — 31. III 39 107 791 tn suhkrut. Edasine ekspord jäi ära, kuna uus valitsus pani ekspordile keelu peale. Iga-aastane Tšehhoslovakkia suhkrueksport oli ca 300 tuh. tn. Seda mõõna pidid täitma nüüd teised maad.

Pessimistlikult häälestatud asjatundjad arvavad, et see suhkruhindade tõusutendents jääb püsima pikemaks ajaks. Inglise arvatakse aga teisiti („Public Ledger“), iseloomustades viimast suhkruhindade tõusu kui sesoonest võnget. Suhkrutootmine ületas juba kümnekond aastat suhkrutarvituse, mistõttu suhkrutootjad maad olid sunnitud normima oma suhkruvabrikute tootmist. Tootmisnormidest kinnipidamine oli alatiseks mureks suhkrutootjail riigel, suhkrupeedikasvupinda piirati ja suhkruvabrikud töötasid osalise koormisega. Kuna tegelik tarvituse ei võinud tõusta mitmekordselt ja intensiivne suhkru kokkuost tähendas tagavarade soetamist, on põhjust väita, et pinevust tekitav nõudmise tõus võib peatselt raugeda,

muidugi, kui vahepeal ei teki uusi komplikatsioone rahvusvahelises poliitilises olukorras. Igatahes uuel hooajal, mis algab kõige hiljemalt sügisel (mõnes suhkrupeeti kasvatajas maas varem), suhkruvabrikud, millised töötasid senini osalise koormisega, tõstavad oma toodangut ja turul võib tekkida taas ülepakkumine ning seoses sellega suhkruhindade langemine. Ka Läti suurendas tulevaks hooajaks suhkrupeedi-kasvupinda ja näeb ette suhkrutoodangu tõstmist. Allpool toome võrdluseks suhkru kg-hinnad üksikuis mais jae-müügil, fikseerituina 1938. a. okt. Hinnad on arvestatud ümber eesti kroonidesse. Need arvud ei ole sajaprotsendilisel võrreldavad erinevate elatusstandardite tõttu, kuid üldpilti nad annavad siiski.

	Kg-hind Ekr.		Kg-hind Ekr.
Rootsi . . . . .	0,36	Poola . . . . .	0,73
Taani . . . . .	0,38	Türgi . . . . .	0,73
Inglise . . . . .	0,40	Danzig . . . . .	0,80
Belgia . . . . .	0,44	End. Tšehhoslovakkia	0,88
Eesti . . . . .	0,47	Holland . . . . .	0,91
Prantsuse . . . . .	0,48	Bulgaaria . . . . .	1.—
Sooma . . . . .	0,48	Saksa . . . . .	1.11
Läti . . . . .	0,48	Itaalia . . . . .	1.30
Norra . . . . .	0,59	Ungari . . . . .	1.40
Leedu . . . . .	0,64	NSVL . . . . .	2.—

Suhkruhind Eestis võrreldes teiste riikidega on seega keskmine, kuid võrreldes Rootsi ja Inglise oludega siiski kõrge. Eriti kõrge hind suhteliselt madala elatusstandardi kõrval on Bulgaarias ja Ungaris.

**Suhkrutoodang maailmas.**  
*World Sugar Production.*

Maailmaturul esinev suhkur on kahte liiki — peedisuhkur ja pilliroosuhkur. Mõlema vahel on käimas

tugev võistlus ja mõlema osatähtsus suhkru üldtoodangus on kõikuv. 1900. a. näit. langes peedisuhkrule 53% suhkru üldtoodangust ja pilliroosuhkrule — 47%. 1920. a. konstateerime vastupidist nähtust — pilliroosuhkrule 77,2% ja peedisuhkrule 22,8%, 1938/39. a. pilliroosuhkrule — 63,3% ja peedisuhkrule — 36,7%. Peedisuhkrutoodang viimase kolme hooaja kestel oli järgmine (tuh. tn):

	1938/39	1937/38	1936/37
<b>EUROOPA:</b>			
NSVL . . . . .	2 300	2 500	1 999
Saksa . . . . .	2 150	2 369	1 949
Prantsuse . . . . .	850	969	885
Poola . . . . .	546	562	458
End. Tšehhoslovakkia . . . . .	525	741	709
Itaalia . . . . .	395	352	333
Inglise . . . . .	325	425	587
Rootsi . . . . .	295	345	299
Läti . . . . .	37	49	42
Leedu . . . . .	23	32	30
Sooma . . . . .	15	11	10
Teised . . . . .	1 271	1 322	1 457
	<b>Kokku</b>	<b>8 732</b>	<b>9 677</b>
Teised kontinendid . . . . .	1 821	1 442	1 473

Peedisuhkrutoodang maailmas kokku . . . . .	10 553	11 119	10 281
---	--------	--------	--------

Peedisuhkrut mõeldunud hooajal toodeti vähem võrreldes 1937/38. a. hooajaga 1 566 tuh. tn. Esikohal peedisuhkrutoodangult seisab NSVL, järgneb Saksa. Teisist kontinentidest toodavad kõige enam peedisuhkrut P.-Am. Ühendriigid — 1 635 tuh. tn, moodustades väljaspool Euroopat toodetud peedisuhkrukogusest ca 90%.

**Pilliroosuhkru-toodang (tuh. tn).**

*Cane Sugar Production (in 1000 tons).*

	1938/39	1937/38	1936/37
Põhja- ja Kesk-Ameerika . . . . .	6 480	6 734	6 620
Lõuna-Ameerika . . . . .	2 332	2 077	2 107
Aafrika . . . . .	1 282	1 218	1 160
Aasia . . . . .	7 042	7 288	7 890
Okeania . . . . .	934	953	946
	<b>Kokku</b>	<b>18 040</b>	<b>18 275</b>

Pilliroosuhkru-toodangult seisab Kesk-Ameerikas esikohal Kuuba toodang — 2 780 tuh. tn, L.-Ameerika — 1 125 tuh. tn jne. Euroopas valmistab pilliroosuhkrut ainult Hispaania ca 10—12 tuh. tn aastas. Ka pilliroosuhkrutoodang oli mõeldunud hooajal väiksem kui 1937/38. a.

**Suhkrutoodang maailmas (tuh. tn).**

*World Sugar Production (in 1000 Tons).*

	1938/39	1937/38	1936/37
Peedisuhkur . . . . .	10 553	11 119	10 281
Pilliroosuhkur . . . . .	18 040	18 275	18 663
	<b>Kokku</b>	<b>28 593</b>	<b>28 944</b>

**Suhkrutarvitus maailmas.** *World Sugar Consumption.* Suhkrutarvitus üksikuis riiges ja maailmaosades sõitub peale rahva ostujõu ja suhkruhinna veel

maa geograafilisest asendist ja kliimast. Seal, kus on rohkesti kohapealset puuvilja, on suhkrutarvitus loomulikult väiksem. Kõige rohkem tarvitatakse suhkrut koguselt Euroopas ja nimelt tema põhja-läänepoolses osas, kuid suhteliselt P.-Ameerikas. Kõige rohkem suhkrut Euroopa riigest tarvitatakse Taanis — 50 kg. elaniku kohta aastas, Inglises — 45,5 kg., Rootsis — 43,5, Šveitsis — 38,0 kg, Norras — 30,1 kg. Eestis tarvitatakse keskmiselt 24—25 kg ja Lätis 22—23 kg. suhkrut elaniku kohta aastas, Leedus melega võrreldes poole vähem — 11,1 kg. Kõige vähem tarvitatakse suhkrut Euroopa riigest Bulgaarias, Türgis, L.-Slaavias ja Rumeenias, umbes 5 kg. aastas elaniku kohta.

#### Suhkrutarvitus maailmas 1938. a. (tuh. tn)

*World Sugar Consumption in 1938. (in 1000 Tons).*

Euroopa . . . . .	11 819
Ameerika . . . . .	9 477
Aasia . . . . .	5 786
Aafrika . . . . .	1 005
Okeaania . . . . .	464

Kokku 28 551

Siin tuleks märkida, et Euroopas omatoodetud suhkrut ei jätku kogu tarvituse katmiseks. Keskmise aastatoodang on 9 milj. tn, kuid tarvitus seejuures ületab 11 milj. tn. Puuduv osa tuleb vedada sisse teisalt.

#### Suhkrukoguste liikumine Euroopa riiges 1938/39. a. (toorsuhkur tuh. tn).

*Movement of World Sugar Quantities in European Countries in 1938/39 (in 1000 Tons of Raw Sugar).*

	Tarvitus Consumption	Toodang Production	Import Imports	Ekspord Exports
Inglise . . . . .	2 440	825	2 658	440
Saksa . . . . .	2 265	2 150	15	40
NSVL . . . . .	2 170	2 300	—	130
Prantsuse . . . . .	1 075	850	330	215
Poola . . . . .	470	546	—	93
Itaalia . . . . .	410	404	14	—
Holland . . . . .	960	218	194	75
Rootsi . . . . .	310	295	8	—
End. Tšehhoslov. . . . .	300	525	—	264
Belgia . . . . .	275	195	155	120
Eesti . . . . .	31	—	31	—
Läti . . . . .	53	37	12	—
Leedu . . . . .	32	23	7	—
Kokku	11 818	8 751	4 218	1 898

Suhkrutarvituse koguselt seisab esikohal Inglise, toodangult NSVL ja sisemaisest tooraimeist valmistatud suhkrut ekspordilt 264 tuh. tn-ga end. Tšehhoslovakkia. Inglise suhkrut ekspord 440 tuh. tn tähendab transiit-rafinaatsioonivabrikute toodangut. Inglise impordib aastas üle 2500 tuh. tn toorsuhkrut, mis töötletakse Inglise vabrikuis. Sama teevad ka teised riigid, nagu Prantsuse, Holland ja Belgia, kes osutuvad ühel ajal suhkrueksport- ja importmaiks. Mõõdunud hooaja kehva peedisaagi tõttu pidi Läti pärast pikka vaheaega importima 12 000 tn suhkrut. Peagu kõigis Euroopa riiges praktiseeritakse oma maa suhkrutootmist. Suhkrut ei valmistata ainult Eestis, Norras, Portugalis ega Islandis.

## LAEVANDUS

### PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Prahiturg ühenduses viimaste päevade pinge olukorraga oli aug. viimasel nädalal ebakindel. Laevaomanikud hoidusid lepinguid sõlmimast, kuna sõja ootel ja puhkemisel kulud tõusid järsult, samuti on ebakindel laevade saatmine vastavajisse rajoonesse, mis seotud suurte kuludega, kuna sissevõetud laadungeid tuleb vedada mujal. Aug. viimasel päevil ühenduses sõjategevuse algusega 1. sept. Saksa-Poola vahel kaubalaevastiku te-

gevus muutus järsult. Saksa käsutas kõik omad laevad kodusadamaisse, Inglise andis kaubalaevad admiraliteedi käsutusse. Ka mujal asetati kaubalaevad kontrolli alla. Teatavalt meredel, nagu Vahemerel, osalt ka Balti merel — pandi kaubalaevade liikimine sõja ootel seisma. Kõigis euroopa riiges (Eestis veel mitte) hakkasid kehtima riikide poolt korraldatud ja kindlustatud laevade sõjariisiko kindlustused, hakates automaatselt kehtima,



kui peaks puhkema suurem sõda. Sõjariisiko kindlustamine eraseltsides on raske ning sept. algul nõuti juba 5% kuus preemiat, kardeta- vaise rajoonesse aga märksa rohkem. Selle tagajärjel prahiturgu sept. algul kui nisugust tegelikult ei olnud ning üksikud prahtimised väljaspool sõjaraajooni toimusid väga erinevate ning tõstetud hindadega. Nii pakuti L.-Ameerika viljaveol 5/—7/— üle miinimumi, Balti merre sütest juba kuni 12/—/. Arvestades, et see- juures sõjariisiko kindlustus Balti merre töusis kuni 3% reisult kaupade kindlustuse eest ning laevade kindlustus samuti, võib osutada seegi praht liiga madalaks. Järe- likult praegu ei saa olla kõnet normaal- sest prahiturust ning ainus õige tee laeva- omanikel on oodata prahtimistega kuni seisundi selgumiseni. Üldise sõja puhkedes alles hakkab selguma, millised tegevusvõima- lused jäävad laevadele ja milliseid kulusid tuleb arvestada, millele vastavalt kujuneb ka prahtide tase. Seniks aga laevaomanikud koos valitsustega peavad valmistama ette lae- vade sõjariisiko kindlustamisi, samuti ka

jälgima ja uurima tegevusvõimalusi. See- juures tuleb eriti selgitada neutraalriikide laevade tegevuse võimalusi, millised on esi- algu piiratud, kuni olukorrad kujunevad.

Vaatleme veoturget kuni umb. 22. aug., kust peale normaalveoturgu ei ole.

Juuli veoturu iseloomustuseks toome „Chamber of Shipping” prahiindeksi. (1935. a. = 100):

Veorühm	Juuli 39	± võr- reldes	
		juuni 39	juuli 38
		%/6	%/6
Sõed laevadele alla 3000 br. tn.	114,8	- 0,7	+ 29,7
Sõed laevadele üle 3000 br. tn.	100,5	+ 0,4	- 9,7
Vili . . . . .	128,1	+ 1,3	- 8,3
Metsamaterjal . . . . .	129,8	+ 11,9	—
Maagid . . . . .	124,3	- 6,6	+ 9,2
Posfaadid . . . . .	141,5	+ 11,8	+ 61,3
Suhkur . . . . .	188,7	+ 2,7	+ 11,6
Raud; vanaraud . . . . .	146,0	- 1,5	—
Üld: . . . . .	123,0	+ 1,2	+ 2,3

Võttes altuseks 1929 = 100 oli juuli indeks 92,1.

„Lloyds List'i” juuli ja poole aasta in- deks oli (1923. a. = 100):

Keskmine jaan.—juuni:			
1939	1938	1937	
84,2	86,8	115,9	Euroopa
96,0	97,1	100,6	P.-Ameerika
79,9	97,4	105,3	L.-Ameerika
92,2	100,7	132,1	L-India, Aafrika
80,7	88,9	98,2	V. Ookean, Austr.
86,6	93,8	110,4	Kokku:

Juuli 39	± võrreldes juuni	Üldindeks	
		1939	1938
83,5	-2,2%	I veerand 86,4	95,8
95,1	-1,1	II veerand 86,3	91,8
72,9	-0,8		
89,4	-3,2		
79,3	-0,1		
84,1	-1,6		

Juuli oli seega samal tasemel nagu juuni ning kokkuvõttes aasta esimene pool oli märksa madalam kui m. a. Juulis näitasid teatavat paranemist metsamaterjalide veod, mis kestis ka aug. ning sai veel hoogu sel- lega, et 2. aug. otsustati euroopa metsaeks- portöride konventsiooni poolt tõsta 1939. a. väljaveokvootet 10%, mis järeldaks riigi väl- javeo tõusu 290 720 std., olles lõplikult:

Soomest	884 400 std.	Rumeeniast	216 480 „
NSVL-ust	836 000 „	Jugoslaaviast	147 840 „
Rootsist	721 600 „	Lätist	111 760 „
Poolast	275 440 „	Kokku	3 195 520 std.

Lisaks sellele on tänava märksa tõusnud metsavedu Kanadast, kust veohinnad laeva- dele olid rahuldavamad kui Euroopast. Selle tagajärjel ning arvestades kõrgeid metsahindu normaalarengu juures, oli oodata metsaveo-

hindade tunduvat kõvenemist, mis jätkuski aug. poolel. Nii maksti andmete kohaselt 20. augustil:

500 std. DBB Kemi/Aberdeen	37/— sept.
500 „ „ Transund/Portsmouth	37/— sept.
650 „ „ Danzig/Kings Lynn	41/6 aug.
750 „ „ Arhangelsk/Paimbaef	65/— sept.
700 „ „ Mesane/W. Hartlepool	64/3 sept.
930 „ „ Cambelltown (Kanada)/London	77/6

Aug. lõpul ühenduses poliitilise olukorra arenguga pakuti juba 8/—10/— üle 1939. a. miinimumi.

Viljaveoturul oli aug. I poolel võrd- lemisi vaikne, kuid II poolel tõusis elavus L.- ja P.-Ameerikast. Maksti miinimumhindu. Kuid aug. lõpul pakuti juba L.-Ameerikast 5/—7/— üle miinimumi. Kuid laevaomanikud ka nende hindade juures jäävad ootavale seisukohale.

Sütevooturul aug. kestis võrdlemisi elav nõudmine, eriti väiksema tonnaaži järele Balti merre ja kontinenti, seetõttu püüsid ka hinnad. Aug. lõpul tuli ka siin järsk tõus. Vahemerre ja üle-ookeani-vedudel olid veohinnad endisel tasemel. Kuni 22. aug. olid keskmised hinnad:

Eristoli kanal	— Aleksandria	8/— — 8/6
"	— La Plata	9/— — 9/6
"	— W.-Itaalia	6/9 — 7/—
"	— Lissabon	6/9 — 7/—
"	— Rouen	3/9 — 4/—
Inglise ida r.	— Taani	5/— — 5/6
"	— Rootsi	5/6 — 6/6
"	— Sise-Balti	5/— — 6/6

Vahemere turg oli samal ajal võrdlemisi tagasihoidlik. Maakide ja fosfaatide veohinnad olid endised. Maksti:

Bona, Bizerta/Middlesborough	8/6 — 9/—
Bona, Bizerta/Rotterdam	6/3 — 6/6
Morphou Bay/Middlesborough	12/6
Sfax, Saffi/Rouen, fosfaat	8/6 — 9/—
Alžeer/Cardiff	7/6 — 7/9
Setubal/Bordeaux	8/— — 8/3
Huelva/Sluiskil, püriit	7/3 — 7/6

Augusti lõpul Vahemere veoturg jäi tege-likult seisma.

Teisel ookeanivedudel oli tegevus aug. tagasihoidlik endise hinnataseme juures. Ühenduses poliitilise olukorraga alates 20. aug. tõusid ka siin hinnad.

Ajalepingu-veoturul oli aug. võrdlemisi elav, peamiselt suurtele laevadele 1—2 reisuks, seejuures hinnad tõusid kuni 6 d/tn. Pikemaajalisi leppeid teatud põhjusil ei sõlmitud.

## H I N N A D

### ELATUSMAKSUMUS MAAILMAS 1939. A. II-SEL VEERANDIL.\*)

#### COST OF LIVING IN FOREIGN COUNTRIES.

Pärast 1939. a. I veerandil toimunud elatusmaksumuse odavnemist on märgata 1939. a. II-sel veerandil elatusmaksumuse kallinemist enamuses riiges. Vaatamata sellele, et enamuses mais aasta-ajaliselt küttehindade odavnemine langeb II-sele veerandile, on samal ajal toitained, riietus ja „muud“ hinnad näidanud tõusu, mis ületab küttekulude languse ja mille tagajärjel elatusmaksumuse üldindeks juunis osutus kõrgemaks kui märtsis.

Soomes ja Kanadas on elatusmaksumus II-sel veerandil jäänud võrdsele tasemele I-se veerandiga. P.-Am. Ühendriiges, L.-Slaavias, Hollandis ja Belgias on elatusmaksumus odavnemud, kuna Taanis, Prantsuses, Poolas, Saksas, Rootsis, Šveitsis, Ungaris, Norras, Inglises, Briti-Indias, Jaapanis ja Itaalias on see tõusnud. Suurim oli elatusmaksumuse tõus Itaalias 3,8% (maa keskmiselt) ja Roomas 4,9%. Elatusmaksumuse silmapaistvemale tõusule aitas kaasa Itaalias toitlustuskulude tõusu (maa keskmiselt 3,1% ja Roomas 4,3%) kõrval kulutuste tõus riietusele 10,2%. Korterikulud jäid endisele tasemele,

kuna küttekulud näitasid 0,7% langust. Jaapanis näitasid kulud kõigil aladel tõusu. Elatusmaksumuse üldtõusule (3,5%) andis eriliselt suuremat põhjust toitlustuskulude tõus 5,4% väiksemal määral aitasid üldtõusule kaasa kütte- ja valgustuskulude tõus 0,7%, riietus 1,7% ja, muud 2,3% võrreldes märtsiga.

Inglises oli elatusmaksumuse üldtõus 2,0%, mida mõjustas tunduvalt toitlustusmaksumuse tõus 13,0%, mida omakorda mõjustas kartuli-, munade ja suhkruhinna tõus, viimane kuni 20%.

Toitlustusmaksumuse tõusu kõrval mõjustasid elatusmaksumuse üldtõusu veel korteri (0,6%) ja „muud“ kulud (4,3%). Kütte- ja valgustuskulud näitasid 2,7% langust. Norras tõusis elatusmaksumus 1,2%, kusjuures toitlustuse osas oli tõus 1,9%, korteri- 2,3% ja riietuskulud 0,6%, kuna „muud“ kulud näitasid langust 0,5%. Hollandi elatusmaksumus langes 1,6%, mida mõjustas peamiselt toitlustuse odavnemine 4,3%, samal ajal näitasid langust sesoonist sõltuvalt kütte- ja valgustuskulud. Ka Belgias langetasid elatusmaksumust (1,9%) peamiselt

\*) Andmeil „Wirtschaft und Statistik“.

toitlustus- (3,7%) ja kütte- ning valgustus- kulud 1,5%. Korterikulud näitasid samuti väikest langust, kuid riietus- ja „muud“ kulud väikest tõusu. Saksas tõusis elatusemaksumus 0,4%, kusjuures tõusu mõjus-

tas peamiselt toitlustusmaksumus. Prantsuses tõusis elatusmaksumus 0,2%, kusjuures toitlustuskuludes ei olnud tõusu, kuna tõusu põhjustasid peamiselt mitmesugused muud kulud.

## PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

### VOITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisundi kujunemist m. n. mõjustas alanud sõjategevus, mille tagajärjel toimus Inglise viihindade tunduv paranemine. Nii noteeriti 1. IX s. a. Manchesteris taani viihinnaks 136—139 š cwt, läti 123—125 š, soome ja rootsi viihinnaks 125—127 š cwt. Eesti viihinnad jäid noteerimata. Kuna meie viihind on läti viihinnaga viimasel ajal olnud enam-vähem ühtlasel tasemel, tõusis meie viihind tõenäoliselt ka 8 š cwt-lt ehk 15 s. kg kohta võrreldes m. n. hinnaga. Et aga turus-

tamisvõimaluste kohta puudus selgus, jäeti meie eksportviihinna noteerimine esmaspäevasel noteerimiskomisjoni koosolekul ära.

Siseturul maksus m. n. või s. kg:

Tallinnas	— lauavõi	175—190,	kõõgivõi	— 160—175
Tartus	— „	173—185,	„	— 150—163
Viljandis	— „	180,	„	— 165—175
Pärnus	— „	175—180,	„	— 160—170
Rakveres	— „	170—180,	„	— 150—160
Valgas	— „	170—180,	„	— 150—175
Narvas	— „	185—195,	„	— 155—180

### KASEINITURG. — CASEINE MARKET.

Kaseinituruseisundis ei ole ilmnenud paranemist ja hinnad on endiselt madalad.

Tallinnas noteeriti 4. IX toorkaseiinile en-

dised hinnad, s. o. I sordi hinnaks 10 s ja II — 8 s kg franko piimatalitus. Tendents vaikne.

### PEEKONITURG.

M. n. Inglise peekoniturul ei olnud märkata erilist elavust ning turuseisund püsis eelmise nädala tasemel.

1. sept. s. a. noteeriti Londonis peekonihinnad järgmiselt: taani 100 š, eesti 89 š, rootsi 97 š, poola 89 š, hollandi 97 š ja iiri 101 š cwt. Seega jäid peekonihinna noteeringud püsima eelmise nädala tasemele.

### BACON MARKET.

K. n. maksavad Lihaekspordi ühistapamajad siseturul peekonisigade eest s. kg-lt:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort	
60—72 kg. . . . .	110	105	99	95	Sise-
55,5—59 „ . . . . .	105	101	95	95	turu-
72,5—75 „ . . . . .	105	101	95	95	hinnad
75,5—80 „ . . . . .	101	97	94	94	

Elussigade hindadeks noteeriti:

120—160 kg. rasked	67 s. eluskaalu-kg.
üle 160 „ „	61 „ „

### TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul oli m. n. veiste paksumine-nõudmine keskmine, mistõttu hindades ei esinenud nimetamisväärt muudatusi. Tendents veiselihale noteeriti selgusetu.

Nädala keskmisena maksus suurmüügil veiselihale:

Suured pullid: rammusad 43—44 s. ja keskmised 41—43 s. kg.

Väiksemad pullid rammusad 39—40 s., keskmised 37—39 s. ja lahjad 34—37 s. kg, eluskaalu järgi maksusid suuremad pullid 26—28 s. ja väiksemad pullid 20—24—26 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 45—50 s., rammusad 37—44 s., keskmised 31—36 s., lahjad 24—30 s. ja praak (rebaselle) 20—24 s. kg, eluskaalu järgi maksusid lehmad alates lahjadest 15—22—26—31 s. kg.

Mullikad: nuumatud 45—50 s., rammusad 39—40 s., keskmised 34—38 s. ja lahjad 26—33 s. kg; eluskaalu järgi 15—23—26—31 s. kg.

Vasikate paksumine rahuldab sama võrdse nõudmise, hinnad mõne sordi juures näitasid 2—5-sendist tõusu. Tapetud vasikad

tühes naha ja pudemetega maksusid: nuumatud 65—75 s., rammusad 48—55 s., keskmised 45—48 s. ja lahjad 40—45 s., eluskaalu järgi vastavalt headusele 28—31—40—53 s. kg.

Lammaste pakikumine keskmisena rahuldab nõudmise, mille mõjud hinnad püsivad. Tapetud lambad ilma nahata maksusid: rammusad 53—58 s., keskmised 47—52 s. ja lahjad 40—46 s. kg.

Eksportlambaliha-noteering paranes 5 s. kg-ilt ja 3 s. eluskaalu-kg-ilt. Nii

### TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

1. IX s. a. Börsikomitee juures noteeriti toornaahkaade hinnad franko vastuvõtupunkt 4. IX—10. IX s. a. järgmiselt.

Veisenahad, värsked I. sort 70 s., II sort 68 s. ja praaknahad 50 s. kg, soolatud nahad I sort 82 s., II sort 74 s. ja praaknahad 60 s. kg.

Vasikanahad, kuivad I sort kerged, värskelt kuni 3,5 kg kr. 3.50 tk., II sort värskelt raskemad kui 3,5 kg tühe kg hind kr. 1.10 ja III sort praaknahad kr. 1.75 tk.

### KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunade turustamisvõimaluste kujunemise väljavaadete kohta välisturgudel puudub selgus. Erakorraliselle põhjusile vaatamata noteeriti meie eksportmunade hinnaks endine hind, s. o. 85 s. kg, kusjuures kalkulatsioonihinnaks arvestati samuti 85 s. kg. Siseturumunade hinnaks noteeriti 70 s. kg.

Siseturul jätkub munakaubandus normaalselt. Seejuures avati Munaekspordi poolt m. n. kanamunade müügipunkt Tallinna turul, kus müük toimub kaaluga senise

### PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 4. sept. s. a. noteeriti Tallinna kohta lahtise piima eest järgmised hinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 snt l ja müügil piimatööstustele 11 snt l, II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 snt l ja piimatööstustele 9 snt l.

M. n. oli Tallinnas piima järele nõudmine hea, ning linnatimbruse põllupidajad ei suuda anda nii palju piima, kui vajatakse, mistõttu

maksti eksportlambaliha kg-st Tallinna tapamajades vastavalt liha headusele 85—90 s.; eluskaalu järgi franko saatejaam 33—36 s. kg.

Sealihapakumine oli vaevalt keskmise, nõudmine hea; hinnad püsivad. Noored peekonkaalulised sead maksusid 89—92 s., rasvasead 82—87 s., lihasead 80—84 s. ja vanad suured emised 70—75 s. kg, eluskaalu järgi turustati 80—130 kg sigu 63—67 s. kg.

Lambanahad — I sort OJ kr. 3.35 tk, II sort J kr. 3.00 tk., III sort L kr. 2.25 tk., IV sort K kr. 1.75 tk. ja V sort praaknahad kr. 0.60 tk.

Hobusenahad I sort soolatud 17 kg ja üle ning värsked 20 kg ja üle kr. 10 tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värsked alla 20 kg kr. 8.00 tk. ja III sort praaknahad kr. 3.50 kg. Tendents kõigi nahaliikide juures selgusetu.

tavalise paarisüsteemi asemel. Samuti müüakse esimese ja teise valiku kanamune, millised enne müügiläetoomist täielikult kontrollitakse. Nimetatud müügikorradusega loodab „Munaekspord“ tarvitajaskonna huve enam kaitsta.

M. n. maksusid siseturul kanamunad snt. paar:

Tallinnas . . . . .	9—11	Haapsalus . . . . .	9—11
Tartus . . . . .	10—11	Võrus . . . . .	9—10
Viljandis . . . . .	10—11	Valgas . . . . .	10—11
Pärnus . . . . .	9—11	Narvas . . . . .	10—11
Rakveres . . . . .	9—10		

piima on hakatud Tallinna tooma ka kaugemaid rajoonest.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes m. n. senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas . . . . .	17—18	—	14—15	12
Narvas . . . . .	15	—	—	9
Tartus . . . . .	16—17	18	—	10—11
Viljandis . . . . .	15	—	—	10—11
Pärnus . . . . .	16	18	—	11
Rakveres . . . . .	14	—	—	9—10
Valgas . . . . .	15	—	—	10

**TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.**

Maailma teraviljaturgudel m. n. teraviljahinnad nädala algul püsisid e. n. tasemel, kuid nädala lõpul näitasid tõusu. Hinnatõusu põhjustas Euroopas puhkenud sõda. Inglise turul jäid hinnad e. n. tasemele, kuna Ameerikas ja Kanadas näitasid tõusu.

Nisuhind Chicagos tõusis e. n. võrreldes 2,7% ja Winnipegis 4,8%.

Rukki hind Chicagos tõusis e. n. võrreldes 1,0% ja Winnipegis 3,5%.

**LINATURG. — FLAX MARKET.**

Seisund linaturul meie ja teiste Balti riige kui ka NSVL-u lina osas püsis vaiksena, kuid kindlana kuni viimaste rahvusvaheliste sündmusteni. Vahepeal levis kuuluisi, et NSVL laseb turule 1000 tn lina, mille hinnaks nimetati £ 94 IV rühma I sordi alusel ja £ 71 rolo nr. 6 taku eest. Hiljem aga selgus, et NSVL praegu siiski lina ei müü ja lina ka uuest saagist kavatsetakse vedada välja alles seejärel, kui oma vabrikute nõuded on täiesti rahuldatud.

Meie ja Läti tagavarad on minimaalsed ja sellega nimetamisväärte tehinguid ei ole. Läti livoonia on nimetatud £ 86 ja Võru-Petseri £ 84.

Nagu Šotist teatatakse, on Leedu müüdnud Saksa 1000 tn lina.

Samal ajal, kui meie linaga on tehinguid vähe, tehakse elavalt tehinguid Belgia linaturul. Seal on lina uuest saagist juba turul ja pakkumine on kaunis elav. Praegu pakutakse küll peamiselt kasteleolina, kuna veeleolina on alles vähe haritud. Lina uuestsaagist on Lääne-Euroopas hea, kuid sademeterohke ilmastiku tõttu on palju lina mustunud, mis alandas kiumihust.

**AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.**

Aedviljaturult on aedmarjad juba peagu kadunud. Punaseid ja musti sõstraid on veel vähesel arvul müügil, kuid nende mihus on nõrk. Samuti on lõppenud kirsside müügiaeg. Vähesest hilisest kirrest nõutakse 120—150 s. kg. Seevastu on rohkesti müügil ploome. Viimaste hind on väga kõlkuv, alates 40 s. kg. Suureviljalised sordid näit. emma leppermann, maksub 100—150 s. kg. Peamine müügiartikkel on õun. Valitud, su-

maisihind tõusis Chicagos e. n. võrreldes 2,9%.

Sisemaalinnade turgudel võis märgata teraviljahindades väikest langust, kuna pakkumine on kõikjal elavnenud, sest taliviljapeksutöödega ollakse lõpul ja suviviljapeksutööd on praegu käsil. K. n. algab ka Riigi Viljasalve poolt vilja kokkuost suuremais keskusis.

Lätis ja Leedus hinnatakse linasaaki keskmiseks. Koristamine on kõikjal lõppenud, ainult raskusi on leotamisega.

Ka meil on linakatkumine lõpetatud ja enam kui pool lina on leotski väljas. Väiksem osa on juba pleegituspõllult võetud üles. Raskusi on paljudes kohtades leotamisega ja seepärast on karta, et osa lina jääb sügisel leotamata.

Kuna põllupidajad on kibedasti ametis sügiseste viljakoristamistöödega, ei ole asutud linaharimisele. Kuid otsustades linavarte iseloomu ja leotusaegse ilmastiku järgi võime loota tänava kaunis kõrge mihusega kiudu.

Toorlinavabrikuist on mitmed asunud juba tööle, kuna sinna on kogunenud teatud tagavaru m. a. linavarsi, mis jäädes mõnesugustel põhjustel m. a. harimata või leotati alles kevadel.

Mis määral praegused rahvusvahelised sündmused mõjustavad meie linaekspordi eeloleval hooajal, on veel vara otsustada, sest linaekspordist uuest saagist algab alles novembris ja selle ajani võib olukord palju muutuda.

visordised õunad maksuvad jaemüügil 40—60 s. kg, nõrgema mihusega 20—40 s. kg, varisenud ja keeduõunad 10—20 s. kg. Rohkelt on ka pirne, millede eest nõutakse 30—60 s. kg.

Kurkide hind näitab väikest tõusu, kuna pakkumine on vähenenud, sest väliskurkide saagiaeg hakkab lähenema lõpule. Samuti väike hinnatõus on peakapsa juures, maksudes 10—12 s. kg e. n. 8—10 s. vastu. Roh-

kesti on müügil tomateid, millede hind võrreldes m. n. on langenud 5—10 s. kg.

Aedsaaduste hinnad noteeriti Börsikomitee juures 1. IX järgmiselt:

Õunad, eksportkõlblikud, suvisordised, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, 24 s. kg. Tendents vaikne.

Pohlaid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, 16 s. kg. Tendents tagasihoidlik.

Sibulaid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 12,5 s. kg. Tendents vaikne.

Kurgid, konservimiseks (kg sisaldab 10—15 tk), franko kokkuostupunkt 12 s. kg. Tendents püsiv.

M. n. jooksul 28. VIII—3. IX eksporditi:

õunu . . . . .	8 944 kg.	—	Soome
sibulaid . . . . .	21 500	"	"
peakapsaid . . . . .	900	"	"

lillkapsaid . . . . .	120 kg	—	Soome
rõikaid . . . . .	152	"	"
küüslauku . . . . .	274	"	"
pohli . . . . .	67 850	"	— Saksa
punaseid sõstraid vesihoidiseina . . . . .	3 587	"	— Rootsi
musti sõstraid vesihoidiseina . . . . .	2 342	"	— Britti

Tallinna turul maksusid jaemüügil 4. IX:

	s. kg.		s. kg.
Õunad . . . . .	10—60	Salat . . . . .	40
Pirnid . . . . .	30—60	Spinat . . . . .	25
Ploomid . . . . .	40—150	Kartul . . . . .	6—7
Kirsid . . . . .	120—150	Hernekaunad . . . . .	30—40
Karusmarjad . . . . .	25—35	Aedoakaunad . . . . .	20—35
Sõstrad, punased . . . . .	15—18	Rabarber . . . . .	10
Sõstrad, mustad . . . . .	60	Melon . . . . .	80—100
Mustikad . . . . .	30—40	Kuumaasikad . . . . .	150—200
Põldmarjad . . . . .	45	Viinamarjad, avamaa . . . . .	200—250
Pohlaid . . . . .	20—30	Pähklid . . . . .	100
Tomatid . . . . .	15—30		
Sibulad . . . . .	20—25		
Peakapsas . . . . .	10—12		s. tk.
Kaalikas . . . . .	15—18	Lillkapsas . . . . .	5—30
Peet . . . . .	15—18	Kurgid . . . . .	1—5
Porgand . . . . .	15—20	" petseri 10 tk.	10—20

### KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. valitses kalastusoludes eriliselt ebasoodus seisund. Toodangus esines peale tavalist siseturu-kalasantide rahuldavas koguses ainult rändangerjas, kuna eksportkoha, haugi ja lõhe leidus õige piiratud kogusel.

Nädala kestel veeti välja kala ja kala-kaupa 19 000 kg, sellest angerjaid 16 080 kg, haugi 900 kg, koha 800 kg ja elusvähke 1 220 kg — 40 000 tk. Rootsi.

Angerjat läks Saksa, eluskalana 1 600 kg ja värskena jääpakendis 14 300 kg ning Rootsi värskena 180 kg. Koguses esines rändangerjat 12 000 kg, ülejäänud väiksem osa oli palgaangerjas.

Siseturu-kalakaubanduses valitses keskmine elavus. Müügil toodi peagu kõiki siseturu-kalasantide. Rahuldaval kogusel oli latikat 40—50 s. kg ja angerjat 160—200 s. kg ning siigu 80—150 s. kg. Koha ja ahvenat müügil vähem, mistõttu nende hinnas väike tõus: koha 120—150 s. kg ja ahven 30—50 s. kg. Lõhe ja iherust (mereforelli) müügil ainult üksikuid. Müügihinnad kõrged: lõhi kuni 500 s. kg ja iherus 250—350 s. kg. Narvas, püügikohis maksti kalureile lõhest 350—400 s. kg ja iherusest 250—275 s. kg.

Ka silmusaak on seninil nõrgapoolne. Narvas maksti kalureile 10 s. tk.

Räime- ja kilukaubandus. Tallinna lahes ja lähemais rannavetes paranenud räimesaagi tõttu tuli mõnel päeval värsket räime müügil õige rahuldaval kogusel, mis omalt poolt tekitas müügihinnas tunduvalt kõikumist. Senini püsinud räimehind 20—25 s. kg langes 15—18 s., üksikuid päevil kuni 12 s. kg.

Kalarannas maksti 10—12 s. kg, madalamat hinda said Prangli kalurid, 4 000 kg eest à 5 s. kg, kuigi samal päeval varem kalasadamasse jõudnud kalureile maksti räimeist 10—12 s. kg.

Narva lahe räimesaak oli päevas 200—300 kg. Kalavähesuse tõttu maksti rannas 20 s. kg, Narva turul 25 s. kg.

Kilusaak kujunes seevastu õige nõrgaks. Tallinna turul nõuti kiludest 25—30 s. kg. Kuna nõudmine soolakilu järele suureneb, on kalatöösturid taas ostnud Soomest värsket kilu. M. n. kestel tuli sisse kaiks paadillaadungit ca 6 000 kg. Soomes maksti 2 Smk. kg, nii et värskel kilu ühes veokuludega maksab koha peal 21—22 s. kg.

Turska rahuldavalt. Müügihind terve kalana 8—10 s. kg, lõigatult 10—15 s. kg ja tursafilée 25 s. kg.

Lesta müügil rohkesti. Lähemaist randadest toodud elusvärsket lesta müüdi 40—45 s. kg, nõrgema mihusega 25—30 s. kg.

# VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

## SAKSA. Saksa väliskaubandus juulis 1939. — German Foreign Trade in July, 1939.

K. a. juulis näitab Saksa väliskaubanduskäive vähenemist võrreldes k. a. juuniga. Juulis eksporditi kaupu koguväärtuses 500,5 milj. RM eest, juunis 537,5 milj. RM eest; juulis imporditi 439,1 milj. RM, juunis 443,4 milj. RM eest.

Võrreldes juuniga k. a. suurenes elusloomade sissevedu 18 480 tk-lt 25 396 tükkile, kuna elussigade sissevedu vähenes 100 425 tükkilt juunis 86 613 tükkile juulis. Loomariigi päritoluga toidainete sissevedu vähenes 40,6 milj. RM-lt juunis 35,4 milj. RM-le juulis, kuna taimeriigi päritoluga toidainete sissevedu jäi eelmise kuu tasemele. Toorainete sissevedu on vähenenud 156,2 milj. RM-lt juunis 148 milj. RM-le juulis, valmisaaduste

sissevedu on vähenenud 38,3 milj. RM-lt 33,6 milj. RM-le, kuna poolvalmisaaduste sissevedu on suurenenud 73,2 milj. RM-lt 87 milj. RM-le.

Väljaveo poolel ei esine juulis võrreldes juuniga erilisi muudatusi; tunduvalt on vähenenud vaid toit- ja maitseainete väljavedu.

Saksa väliskaubandusarvud Eesti ja naaberriigega 1939. a. on järgmised (1000 RM):

	Sissevedu			Väljavedu		
	juuni	juuli	jaan.-juuli	juuni	juuli	jaan.-juuli
Eesti . . . . .	2 668	1 922	14 885	2 449	2 899	14 166
Soome . . . . .	7 108	7 845	38 501	9 049	7 154	44 805
Läti . . . . .	2 390	2 963	22 523	5 346	4 995	27 839
Leedu . . . . .	1 719	2 037	13 001	2 899	2 201	14 802
NSVL . . . . .	2 132	2 610	18 892	3 944	4 226	20 234

## Või sissevedu Saksa. — German Butter Import.

Või sissevedu Saksa näitab viimaseil aastail pidevalt tõusu. 1938. a. imporditi Saksa võid 92 290 tn 86 834 tn vastu 1937. a. 1939. a. esimese 7 kuu (jaan.—juuli) sissevedu näitab siiski väiksest tagastminekut võrreldes 1938. a. sama ajaga: 1939. a. esimesel 7 kuul imporditi Saksa 50 136 tn, m. a. samal ajal — 51 686 tn.

Vaatamata säärasele suurele või sisseveole rahuldatakse Saksa võitarnitus suurem osalt omatoodanguga. Võitootjana seisab Saksa esikohal euroopa riikide peres ja on P-Am. Ühendriige järel teine kogu maailmas. 1937. a. oli Saksa võitoodang 516 000 tn. Arvestades veel Austria toodangut, mis 1937. a. oli 22 000 tn, ja Tšehhoslovakkia toodangut, siis võib kogu Suur-Saksa võitoodangut hinnata ca. 600 000 tn-le. Seega rahuldatakse käesoleval ajal välismaise impordiga vaid 1/7 Saksa üldisest võitarnitusest. Või sissevedu moodustab Saksa üldsisseveost vaid 2,23%. Järgnev tabel annab ülevaate Saksa 1938. a. võimpordist riikide järgi:

	Kogus tn	% üldsissev.	Väärtus milj. RM	% üldsissev.
Taani . . . . .	36 531	39,6	48 088	89,7
Holland . . . . .	12 528	14,7	17 343	14,3
Rootsi . . . . .	13 291	13,3	15 712	13,0
Soome . . . . .	6 387	6,92	8 174	6,74

	Kogus tn	% üldsissev.	Väärtus milj. RM	% üldsissev.
Läti . . . . .	6 230	6,75	8 037	6,62
Eesti . . . . .	5 320	5,76	6 834	5,68
Leedu . . . . .	3 703	4,01	4 773	3,94
Poola . . . . .	2 166	2,34	2 732	2,25
Iiri . . . . .	1 995	2,16	2 616	2,16
Ungari . . . . .	1 970	2,13	2 616	2,16
Uus-Meremaa . . . . .	1 420	1,52	1 935	1,60

Teiste Saksat võivarustajate riikide osatähtsus on märgatavalt väiksem. Võrreldes 1937. aastaga on või sissevedu suurenenud Taanist (1937. aastal 34 273 tn), Hollandist (1937. aastal 12 153 tn), Soomest (1937. a. 5 301 tn), Eestist (1937. a. 4 852 tn), Leedust (1937. a. 2 229 tn), Poolast (1937. a. 2 085 tn), ja Iirist (1937. a. 1 793 tn), kuna sissevedu on vähenenud Rootsis (1937. a. 12 457 tn), Lätist (1937. a. 6 560 tn) ja Ungarist (1937. a. 2 259 tn) Sissevedu Uus-Meremaalt 1937. a. üldse ei olnud.

Saksa imporditud või keskmine hind näitab pidevat langust. 1939. a. esimesel 7 kuul imporditud või eest maksis Saksa keskmiselt 1,30 RM kg. 1938. a. või kg keskmiseks hinnaks oli 1,31 RM ja 1937. a. 1,32 RM. 1938. a. maksis Saksa paremat hinda (sulgudes 1937. a.) Hollandile, nimelt 1,38 RM kg (1,76 RM). Üle keskmise hinna maksti veel Ungari või eest, nimelt 1,33 RM

(1,76 RM) ja Taani või eest — 1,32 RM (1,25 RM). Iiri või eest maksti 1,31 RM (1,19 RM). Balti riige või eest maksti Saksa turul 1938. a. 1,29 RM. Sealjuures jäi Lätile makstud võihind e. a. tasemele, kuna eesti ja leedu võihind paranes: eesti või eest

maksti 1937. a. 1,26 RM ja leedu või eest — 1,23 RM. Rootsi ja soome või eest maksti 1938. a. Saksa turul 1,28 RM e. a. 1,20 RM ja 1,23 RM vastu. Poola võihind paranes võrreldes 1937. a. hinnaga 1,08 RM, 1938. a. maksti poola või eest Saksa turul 1,26 RM.

### LÄTI. Läti väliskaubandus 1939. a. — *Latvian Foreign Trade in 1939.*

Läti väliskaubandus 1939. a. I poolel kujunes lõplikel andmel järgmiseks võrreldes 1938. a. I poole samade andmetega:

	1939. a. I pool		1938. a. I pool	
	kogus tn.	väärtus milj. lat.	kogus tn.	väärtus milj. lat.
Väljavedu . . .	488 664	118,2	424 655	94,0
Sissevedu . . .	548 474	118,1	583 996	110,8
Saldo . . . . .		-0,1		-16,8

Seega näitab väljavedu suurenemist 27% ja sissevedu 6%, kusjuures väliskaubandussaldo on paranenud tunduvalt.

Vaadelelaval ajavahemikul ei esine läti väliskaubanduses struktuurilisi muudatusi. Eksporditi (sulgudes 1938. a. I pool) elustoomi 14,5 milj. (7,4 milj.), peekonit 2,7 milj. (1,9 milj.), võid 24,2 milj. (23,3 milj.), vilkki 0,7

milj. (0,4 milj.), linaseemneid 1,3 milj. (0,7 milj.), ristikheinaseemneid 3,3 milj. (0,9 milj.), kipsi 0,9 milj. (0,7 milj.), vineeri 10,3 milj. (9,7 milj.), tselluloosi 1,4 milj. (1,0 milj.), lina 20,2 milj. (7,5 milj.), puuvillast lõnga 3,6 milj. (2,7 milj.), kummijalatseid 0,43 milj. (0,36 milj.), puuvilja ja marju 0,2 milj. (0,08 milj.), šokolaadi ja maiustisi 0,3 milj. (0,1 milj.), kalakonserve 0,5 milj. (0,4 milj.), värvaineid 0,34 milj. (0,33 milj.), puitu 20,3 milj. (25,2 milj.), juustu 0,083 milj. (0,089 milj.), mune 0,7 milj. (0,8 milj.) paberit ja pappi 2,1 milj. (2,7 milj.), klaasi ja klaaskaupu 0,21 milj. (0,24 milj.) lati väärtuses.

Sisseveo poolel näitab rida kaupu sisseveo vähenemist.

### LEEDU. Leedu väliskaubandus 1939. — *Lithuanian Foreign Trade in 1939.*

Leedu eksport ulatus juulis s. a. 17,2 ja import — 17,4 milj. litile. Kaubandusbilanss on juba teist kuud tasakaalus. K. a. esimese 7 kuu kaubandusbilanss oli aktiivne 14,4 milj. litiga, kusjuures eksport ulatus 124,4

ja import — 110 milj. litile. M. a. esimese 7 kuu jooksul eksporditi 137,5 ja imporditi 128,5 milj. liti eest. Kaubandusbilanss 1937. a. esimese 7 kuu kohta oli aktiivne 9 milj. litiga.

### Leedu sisekaubandus. — *Lithuanian Home Trade.*

Leedu sisekaubandus 1938. a. näitab 15 kuni 20% tõusu võrreldes m. a. ga. Kaubavahetuskäive sisekaubanduses tõusis ca 1 200 milj. litile 1 000 milj. liti vastu 1937. a. Tähtsamad kaubavahetuse suurenemised kirjutatakse kooperatiivide läbikäigu suurenmise arvele. Kooperatiivide keskühing „Lietukis“ on suurendanud oma läbikäigu summat 72,82 milj. litilt 113,86 milj. litile.

Kaubanduskooperatiivide käive on tõusnud 64,1 milj. litilt 99,1 milj. litile ja ühispiinatalituste oma (Pienocentras) — 65,73 milj. litilt 76,92 milj. litile. Samuti on näidanud käibe tõusu ka erakaubandusettevõtted. 76 tähtsaimat kaubandusettevõtet näitab oma 1937. a. käibena 100,32 milj. lit. ja 1938. a. käibena 108,91 milj. lit.

### Kindlaksmääratud teraviljahinnad. — *Guaranteed Grain Prices.*

Valitsuse poolt määrati tänavused teraviljahinnad. Kooperatiivide keskühingule „Lietukis“ tehti ülesandeks alata teravilja ülesostu. 21. aug. algas teravilja ülesost, toimudes seks asutatud 200 keskuse kaudu.

Tsentnerilt nisult makstakse kuni 10 lit. ja tsentnerilt rukkilt 7—8 lit. Kuni nov. alan datakse ülesostuhinda tsentnerilt 25 cnt. ja pärast 1. märtsi 1940 tõstetakse 25 cnt.